

☰ KNIHA ZLIN

JO
NESBO
SYN

Copyright © Jo Nesbø 2014
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Kateřina Křišťůvková 2015

ISBN 978-80-7473-357-4

Kapitola 5

Vyslychárna měla světlé barvy a byla vybavena nábytkem z borovice. Okno obrácené do kontrolní místnosti zakrýval červený závěs. Vrchnímu komisaři Henriku Westadovi z policejního obvodu Buskerud připadal ten prostor útulný. Už jednou se vypravil z Drammen do Osla a seděl pak právě v téhle výslechové místnosti. Tehdy tu zpovídali děti figurující v případě zneužívání a byly tu panenky. Ted' šlo o vraždu. Westad si prohlížel muže s dlouhými vousy i vlasy, sedícího na židli na protější straně stolu. Sonny Lofthus. Vypadal mladší, než se psalo v papírech. Také se zdál být střízlivý, jeho zorničky měly normální velikost. Jenže to se někdy u lidí s vysokou tolerancí drogy stává. Westad si odkašlal:

„Takže jste ji spoutal, použil běžnou obloukovou pilu a pak odtamtud odešel?“

„Ano,“ odpověděl muž. Nepřál si využít advokáta, avšak na otázky odpovídal povětšinou jednoslovně. Nakonec mu Westad začal klást takové, na které se dalo odpovídat jen ano nebo ne. Což svým způsobem fungovalo. Jistěže to fungovalo, krucinál, získali tím doznání. Ale přesto. Westad se zadíval na fotografie před sebou. Horní část hlavy a mozku byla částečně odříznuta a odklopena ke straně, takže visela jen za kůži. Ten snímek Westadovi připomněl vajíčko ke snídani, uvařené a s odříznutým vrškem. Byly vidět mozkové závitky. Westad už dávno zavrhl myšlenku, že se na

člověku dá poznat, jakých zvěrstev je schopen. Ovšem tenhle muž, z něj... z něj nevyzařoval sebemenší chlad, agrese ani přímo řečeno idiocie, kterou Westad pocítoval u jiných chladnokrevných vrahů.

Westad se opřel. „Proč jste se přiznal?“

Muž pokrčil rameny. „Stopy DNA na místě činu.“

„Jak víte, že jsme je tam našli?“

Muž zvedl ruku k dlouhým hustým vlasům. Teoreticky by mu vedení věznice mohlo nařídit, aby si je z hygienických důvodů ostříhal. „Padají mi vlasy. Vedlejší účinek dlouholeté drogové závislosti. Můžu už jít?“

Westad si povzdechl. Doznání. Důkazy na místě činu. Kvůli čemu tedy pochybuje?

Naklonil se k mikrofonu stojícímu mezi nimi. „Výslech podezřelého Sonnyho Lofthuse ukončen ve třináct nula čtyři.“

Uviděl, jak červené světýlko zhaslo, věděl, že technik venku vypnul nahrávání. Vstal a otevřel dveře, aby mohl vejít dozorce, nasadit vězni pouta a odvést ho zpátky do Staten.

„Co si o tom myslíte?“ zeptal se Westada technik poté, co za ním kriminalista přešel do monitorovací místnosti.

„Co si myslím?“ Westad si oblékl bundu a prudkým pohybem, v němž bylo patrné podráždění, si zapnul zip. „Ten chlap neponechává zrovna moc prostoru k úvahám.“

„Já mám na mysli ten první dnešní výslech.“

Westad pokrčil rameny. Přítelkyně oběti. Vypověděla, že jí oběť vyprávěla, že ji její manžel Yngve Morsand obvinil z nevěry a vyhrožoval jí, že ji zabije. A že se Eva Morsandová bála. Už jenom proto, že manžel měl ke svému podezření důvod – skutečně se seznámila s jistým chlapíkem a zvažovala, že se od manžela odstěhuje. Klasičtější vražedný motiv aby pohledal. A co mladíkův motiv? Žena nebyla znásilněna, z domu se nic

neztratilo. Ano, sice byla vypáčená lékárnička a manžel tvrdil, že zmizely nějaké prášky na spaní, jenže proč by se měl muž, který má soudě podle vpichů pravidelný přístup k tvrdým drogám, obtěžovat se slabými prášky na spaní?

Okamžitě se mu nabídla další otázka: A proč by se kriminalista, který právě získal doznání, měl obtěžovat takovými nepodstatnostmi?

Johannes Halden právě zametal podlahu mezi celami na oddělení A, když zahlédl dva dozorce vedoucí mezi sebou mladíka. Mladík se usmíval, a nebýt želízek, vypadalo by to, že má se dvěma kamarády namířeno kamsi za zábavou.

Johannes zvedl pravici. „Koukej, Sonny! Mám už rameno zase v pořádku! Dík za pomoc!“

Mladík musel zvednout obě ruce, aby mohl starci ukázat zdvižený palec.

Dozorci se zastavili přede dveřmi jedné cely a odemkli mladíkovi pouta. Dveře odemkat nemuseli, protože všechny cely se automaticky otevíraly každé ráno v osm hodin a zůstávaly otevřené do desáté večerní. Chlapi v kontrolní místnosti Johannesovi předvedli, jak se dají všechny dveře současně otevřít a zavřít jediným stisknutím tlačítka. Johannes měl kontrolní místnost rád. Proto tam také vždycky vytíral výrazně déle. Bylo to tak trochu jako stát na můstku supertankeru. Tak trochu jako být tam, kde by vlastně měl být. Před tou „příhodou“ pracoval jako námořník a začal studovat plavební nauku. Měl v úmyslu stát se palubním poddůstojníkem. Druhým palubním důstojníkem. Prvním palubním důstojníkem a pak kapitánem. A potom, po několika letech, by se přestěhoval domů za manželkou a dcerou do rodinného domu nedaleko Farsundu a získal by práci lodivoda. Tak proč provedl tamto? Proč

všechno zničil? Co ho přimělo k tomu, aby s sebou vzal ty dva velké pytle z přístavu v thajském Songkhla? Ne že by mu nedocvaklo, že v nich je heroin. A ne že by neznal trestní sazby a hysterickou norskou soudní praxi, která v té době stavěla pašování drog na úroveň úkladné vraždy. Ani to nebylo tak, že by potřeboval tu velkou finanční částku, kterou mu za převoz pytlů na jistou adresu v Oslu nabídli. Tak proč? Kvůli napětí? Nebo kvůli tomu snu, že se s ní opět setká? S tou krásnou Thajkou v hedvábných šatech – pohladí její černě se lesknoucí dlouhé vlasy, pohlédne jí do mandlových očí, zaslechne její něžný hlas, který mu bude měkkými malinovými rty šeptat ta složitá anglická slůvka, který mu bude říkat, že to musí udělat pro ni, pro její rodinu v Chiang Rai, že to je jediný způsob, jak je může zachránit. Ne že by jí tu historku věřil, ale věřil jejímu polibku. A ten polibek si vezl s sebou celou cestu domů přes přístavy, přes celnici, do cely předběžného zadržení, do soudní síně, do návštěvní místnosti, kde mu jeho již téměř dospělá dcera sdělila, že nikdo z rodiny s ním nechce dál mít nic společného, k rozvodu a do cely ve věznici Ila. Ten polibek byl všechno, co chtěl, a příslib toho polibku bylo jediné, co mu zbývalo.

Po propuštění neměl za kým jít. Rodina se ho zřekla, přátelé se mu odcizili, práci na palubě lodi už nikdy znovu nezískal. Proto se uchýlil k jediným lidem, kteří byli ochotni ho přijmout. K lupičům. A vrátil se i ke svému starému zaměstnání. K převozu zboží. Naverboval ho Ukrajinec Nestor. Starou drogovou stezkou přes Turecko a Balkán se v nákladčících dovážel heroin ze severního Thajska. Náklad se v Německu rozdělával pro jednotlivé skandinávské země a Johannes zajišťoval transport na posledním úseku cesty. Potom začal práskat.

Ani k tomu neměl žádný dobrý důvod.

Jenom jednoho policajta, který apeloval na cosi v Johannesově nitru, o čem si Johannes sám ani nemyslel, že by to v sobě vůbec měl.

A přestože se zdálo, že ten příslib – příslib čistého svědomí – má menší hodnotu než polibek krásné ženy, uvěřil tomu policajtovi, opravdu mu uvěřil. To kvůli těm jeho očím. Johannes měl možná namířeno pryč, k něčemu dobrému, kdo ví? Jenže pak se to stalo. Jednoho podzimního večera. Toho policajta zabili a Johannes poprvé a naposledy zaslechl to jméno, zaslechl, jak bylo proneseno šeptem se směsí děsu a respektu. Dvojče.

A od té chvíle bylo jen otázkou času, než Johannese zase zabásnou. Stále víc a víc riskoval, vozil větší a větší náklady. Do prdele, chtěl, aby ho chytili. Chtěl si odpýkat trest za to, co udělal. Proto se mu ulevilo, když ho na švédských hranicích čapli. Nábytek v nákladovém prostoru byl nacpaný heroinem. Soudce uvedl coby přitěžující okolnost jak velké množství, tak skutečnost, že nešlo o první prohřešek. To bylo před deseti lety. Po otevření věznic Staten před čtyřmi roky ho převezli sem. Vídal jiné vězně přicházet a odcházet, vídal dozorce nastupovat a končit a se všemi jednal s takovým respektem, jaký si zasluhovali. A postupně si sám vydobyl takový respekt, který se přiznává těm nejstarším. Těm, kteří nejsou nebezpeční. Protože nikdo z ostatních nevěděl, jaké tajemství v sobě nosí. Do jaké zrady se to zapletl. Co způsobilo, že si sám určil tenhle trest. A neměl sebemenší naději, že by někdy mohl dosáhnout toho jediného, co by pro něj ještě něco znamenalo. Toho polibku příslibeného zapomenutou ženou. Čistého svědomí příslibeného mrtvým policajtem. Alespoň tedy dokud ho nepřeložili na oddělení A a dokud se nesetkal s mladíkem, o němž se tu tvrdilo, že dokáže uzdravovat. Johannes sebou trhl, když prvně uslyšel jeho příjmení.

Sám však nic neřekl. Jen tu vytíral, hlavu držel skloněnou, usmíval se a prováděl i přijímal drobné úsluhy, které činí život na takovém místě snesitelným. Tak míjely dny, týdny, měsíce a roky a proměnily se v život, jenž měl brzy skončit. Rakovina. Plic. Malobuněčný karcinom, povídal doktor. Agresivní typ, který je ze všech nejhorší, pokud není zjištěn v rané fázi.

Nebyl zjištěn v rané fázi.

Nedalo se nic dělat. A rozhodně nemohl nic udělat Sonny. Rozhodně se netrefil v tom, co Johannesovi schází, když se ho Johannes zeptal – mladík tipoval něco ve slabinách, cha cha. A to rameno se mu nejspíš uzdravilo samo od sebe, ne díky Sonnyho ruce, která zaručeně neměla vyšší teplotu, než je běžných sedmatřicet, možná byla spíš chladnější. Ale je to hodný kluk, ten Sonny, to ano, a Johannes mu nechtěl brát jeho iluze, že má jisté schopnosti, pokud tomu sám věří.

Johannes si proto nechal obojí pro sebe, jak to s tou chorobou, tak to druhé. Věděl ale, že to spěchá. Že tohle tajemství si nemůže vzít s sebou do hrobu. Ani náhodou si nepřál v hrobě zůstat. Probudit se v něm zavřený jako živá mrtvola prolezlá červy, odsouzená k věčným mukám. Ne že by disponoval nějakým náboženským přesvědčením hlásajícím, kdo bude odsouzen k věčnému utrpení a proč, ale v životě se už zmýlil tolikrát...

„Tolikrát...“ pronesl polohlasem sám k sobě.

Pak odložil koště, došel ke dveřím Sonnyho cely a zaklepal.

Žádná odpověď. Zaklepal znovu.

Čekal.

Potom dveře otevřel.

Sonny měl paži těsně pod loktem zaškrcenou gumovou páskou, jejíž konec svíral v zubech. Právě držel stříkačku těsně nad vystouplou žílou. V předepsaném úhlu třiceti stupňů, aby se co možná nejlépe trefil.

Klidně vzhlédl, usmál se. „Co je?“

„Omlouvám se... to počká.“

„Určitě?“

„No... jo, nespěchá to.“ Johannes se zasmál. „Rozhodně to nemusí být hned teď.“

„Za čtyři hodiny?“

„Klidně za čtyři hodiny.“

Stařec sledoval, jak stříkačka zajela do žíly. Jak mladík stiskl píst. Ucítil, jak místnost naplnilo ticho, temnota, jako černá voda. Pomalu vycouval a zavřel dveře.